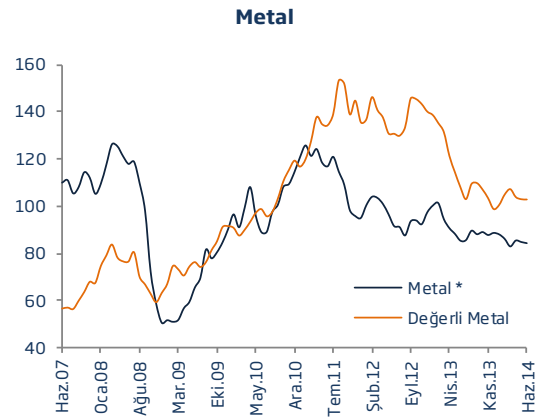
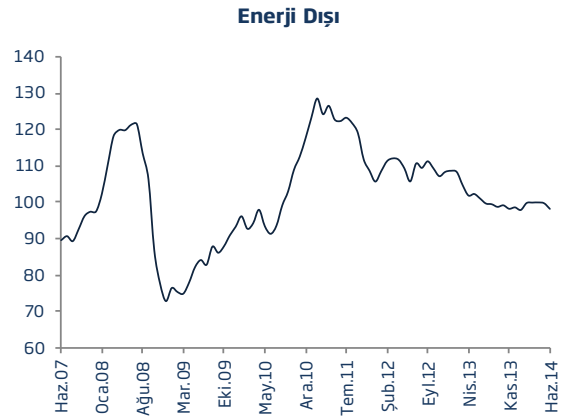
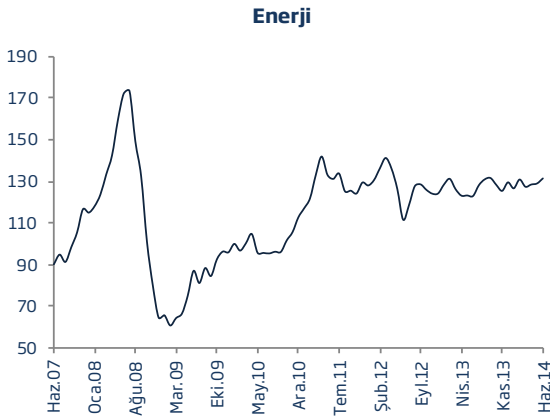

AHMET AŞARKAYA

- Ukrayna'daki siyasi belirsizliğin giderek bir iç savaş ortamına dönüşmesi ve bu bağlamda ortaya çıkan jeopolitik riskler, özellikle enerji olmak üzere emtia fiyatları üzerinde yukarı yönlü etkide bulunmaya devam etti. Buna ek olarak İslam Devleti militanlarının Irak'ta birçok kenti ele geçirmesi Orta Doğu'ya yönelik risklerin gündemde kalmasına neden oldu.
- Son dönemde, gelişmiş ülkelerdeki ekonomik toparlanmanın sürdüğü, buna karşın gelişmekte olan ülkelerin büyüme hızına ilişkin belirsizliklerin devam ettiği izleniyor. Gelişmiş ülke ekonomilerinde aşağı yönlü risklerin sürmesine rağmen krizin etkilerinin azaldığı genel kabul görürken, yetkililerin açıklamalarında bu risklerin büyümeyi olumsuz etkilememesi için gereken önlemlerin alınacağı belirtiliyor.
- Emtia fiyatları Haziran ayında %0,5 oranında yükseldi. Bu dönemde yıllık ilk 6 ayına benzer şekilde enerji fiyatları artış kaydederken, tarım ve metal endekslerinin gerilediği görüldü.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2010=100)

EMTİA PIYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Haziran ayında ham petrolün varil fiyatı aylık bazda %2,5 oranında yükseldi. Radikal İslamcı militanların Irak'ın kuzeyinde yer alan Musul kentini ele geçirmesinin ve ülkenin en büyük rafinerisini kapatmasının ülkenin ihracatı üzerinde olumsuz etkileri olacağı düşüncesi petrol fiyatlarının yükselmesinde etkili oldu. Buna ek olarak Libya'da devam eden iç karışıklıklar da petrol fiyatlarının yukarı yönlü seyrinde rol oynadı.
- Doğalgaz fiyatları Haziran ayında talebin mevsimsel olarak düşüş kaydetmesi paralelinde aylık bazda %4,2 oranında geriledi. Fiyatlardaki yıllık düşüş ise %18 düzeyinde gerçekleşti. Doğalgaz arzının geçmiş yıla oranla nispeten yüksek seyretmesi doğalgaz fiyatlarındaki düşüşün başlıca gerekçesi olarak gösteriliyor.
- Metal grubunda yer alan bir çok emtiada bir süredir devam eden arz fazlasının Haziran ayında da metal fiyatları üzerinde etkili olduğu ve fiyatların baskı altında kaldığı görüldü.
- Yılbaşından bu yana %30'un üzerinde gerileyen demir cevheri fiyatlarında Haziran ayında da %7,8 oranında düşüş kaydedildi. Çin'de yüksek maliyet nedeniyle bazı üreticilerin faaliyetleri sona ermesine karşın Avustralya'da üretim faaliyetlerin genişlemesi demir cevheri arzının yükselmesine, buna bağlı olarak da fiyatların gerilemesine neden oldu.
- Endonezya'nın işlenmemiş cevher ihracatını yasakladığı Ocak 2014'ten itibaren %30'un üzerinde yükselen nikel fiyatları Haziran ayında aylık bazda %4 oranında geriledi. Bu düşüşte nikel stoklarının fazlalığı etkili olurken, fiyatlardaki gevşeme eğiliminin en azından 2015 yılı ortalarına kadar sürmesi bekleniyor.
- Haziran ayında metal grubunda yer alan ürünlerden fiyatı en hızlı artan alüminyum oldu. Çin'de verimsiz işletmelerin kapanmasına bağlı olarak arzdaki azalış fiyatları yukarı yönde etkilerken, düşük maliyetli ve yüksek verimli işletmelerin açılıyor olması bu eğilimin bir miktar dengelenmesini sağladı. Öte yandan, stoklarda bulunan alüminyumun büyük bölümünün finansal varlık olarak kullanılması ve piyasaya sunulmaması da fiyat artışlarının nedenleri arasında gösteriliyor.
- Çinko fiyatları da Haziran ayında alüminyum fiyatlarıyla benzer bir seyir izledi. Stoklarda görülen azalma ve kısa vadede kapanması beklenen maden işletmeleri fiyatlar üzerinde baskı oluşturdu. Çinko fiyatlarında görülen artışın Temmuz ayının ilk günlerinde arz yönlü endişeler nedeniyle hız kazandığı görüldü.
- Değerli metal fiyatları Haziran ayında nispeten sakin bir seyir izledi. Altın fiyatları aylık bazda %0,7, platin fiyatları %0,2 oranında gerilerken, gümüş fiyatları %2,8 yükseldi.
- Buğday Haziran ayında fiyatı en fazla düşen ürün olurken aylık bazda düşüş %8,4 olarak gerçekleşti. Ukrayna'dan sağlanan arzın sektöre uğrayacağı endişelerinin tedrici olarak azalması ve küresel buğday üretiminin yüksek seyretmesi fiyatların gerilemesinde etkili oldu.
- Aralık 2013'ten sonra iklim koşullarından dolayı hızlı yükseliş kaydeden kahve fiyatlarında Mayıs ayında görülen düşüş Haziran ayında da devam etti. Brezilya ve Vietnam'da kuraklığın etkileri yavaş yavaş ortadan kalkarken, kahve fiyatları Haziran ayında aylık bazda %7,6 oranında geriledi. Ancak yılbaşından bu yana %57 oranında yükselen fiyatların eski seviyelere inmesinin zaman alması bekleniyor.
- Mısır fiyatları ABD'de yüksek hasat beklentisi nedeniyle gerilemeye devam etti. Mısır fiyatları aylık bazda %6,9, yıllık bazda ise %32,2 düşüş kaydetti.
- Şeker fiyatları Haziran ayında nispeten yatay seyretti. Başta Güney Amerika olmak üzere arz kaynaklı sıkıntıların düşük talep ile dengelendiği görüldü. Ancak, bir süredir düşüş eğiliminde olan şeker fiyatlarının önümüzdeki dönemde yükseliş kaydetmesi bekleniyor.

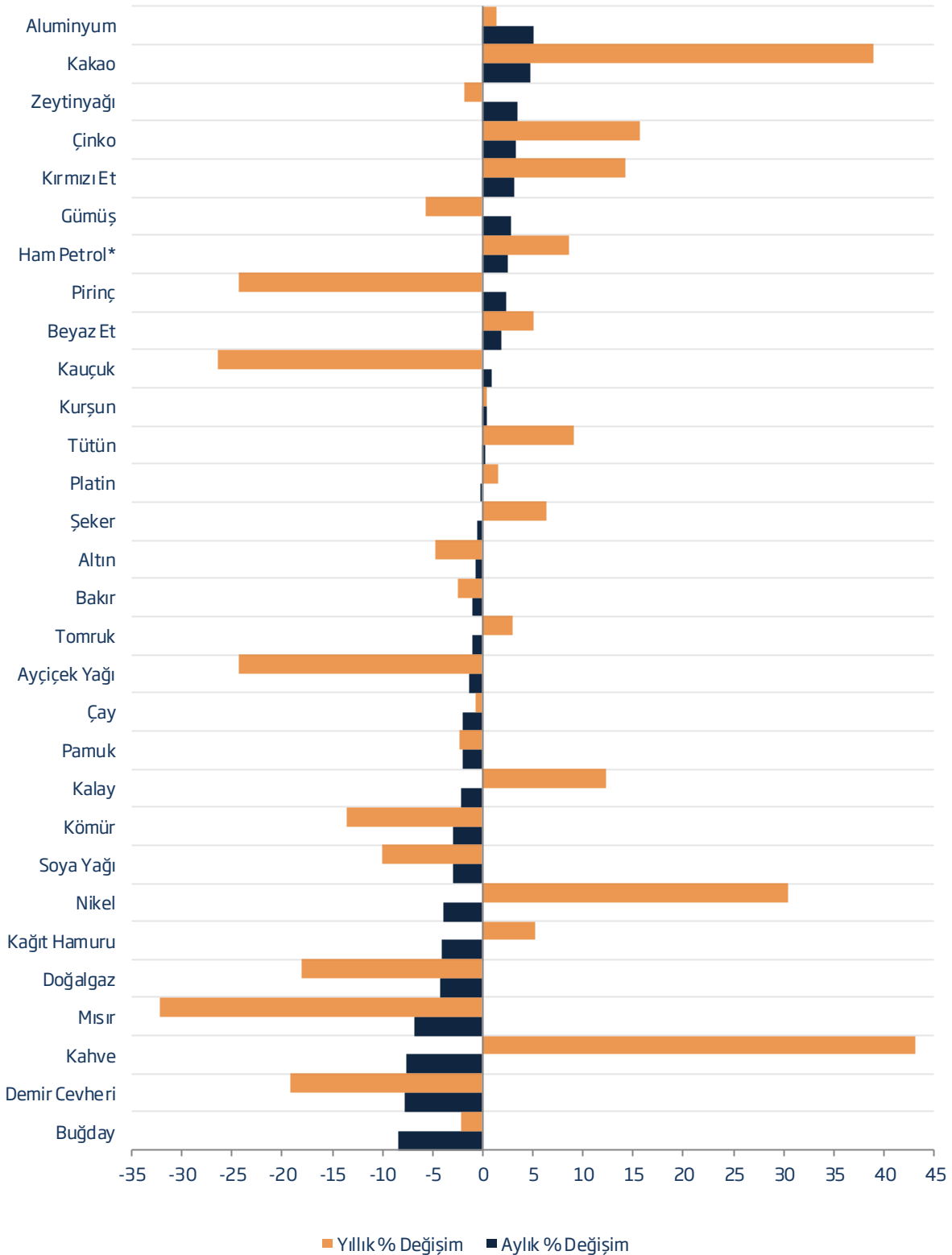
EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- Küresel büyüme ile ilgili aşağı yönlü risklerin devam etmesi paralelinde, küresel talebe ilişkin belirsizliklerin emtia fiyatları üzerinde yarattığı baskının sürmesi bekleniyor.
- Orta Doğu ve Doğu Avrupa, enerji arzı açısından siyasi risklerin belirsizlik oluşturduğu başlıca bölgeler olmaya devam ediyor. Ukrayna'daki siyasi durumun Rusya-Batı ilişkileri üzerindeki yansımaları ve Libya'da yeniden başlayan çatışmaların petrol üretimini sekteye uğratması, enerji jeopolitiği açısından gündemdeki başlıca konular olarak öne çıkıyor.
- Kuzey Amerika'daki sert geçen kış mevsiminin yanı sıra Güney Yarımküre'de yaşanan kuraklığın tahmin edilenden daha şiddetli olması, tarımsal emtia fiyatlarının 2014 yılında önceki yıla göre daha yüksek seyredeceği yönündeki öngörülerini destekliyor. Nitekim, yılın ilk yarısında tarımsal emtia fiyatlarında yaşanan gelişmeler bu tahminleri teyit etmiş durumda.

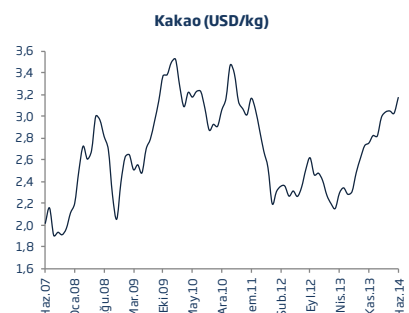
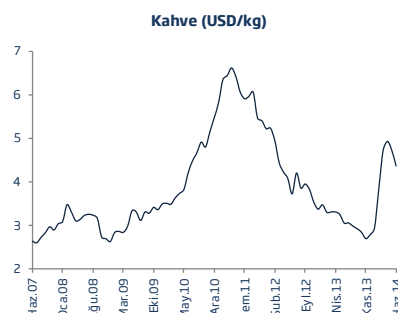
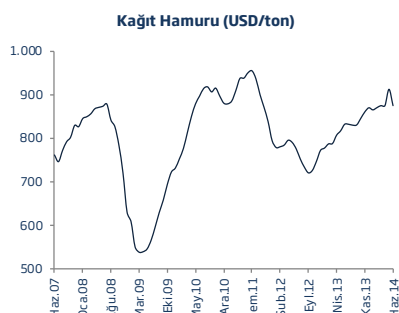
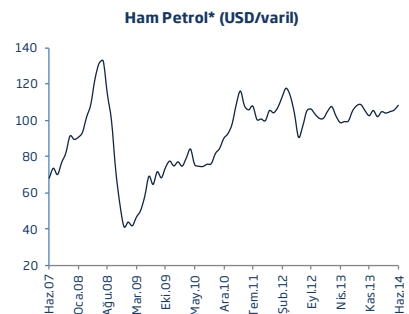
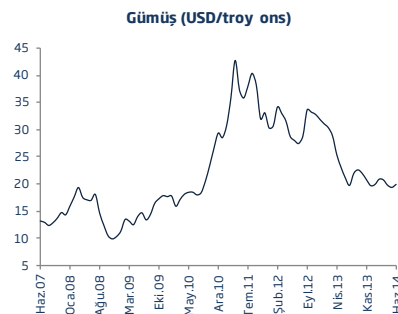
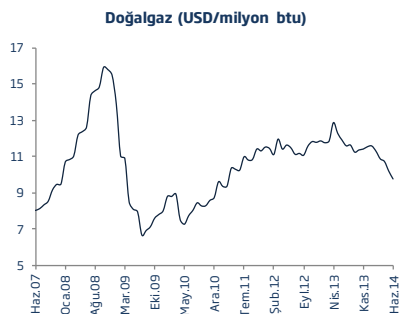
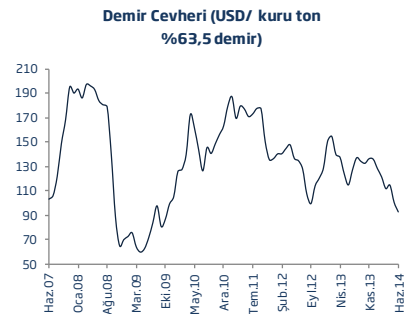
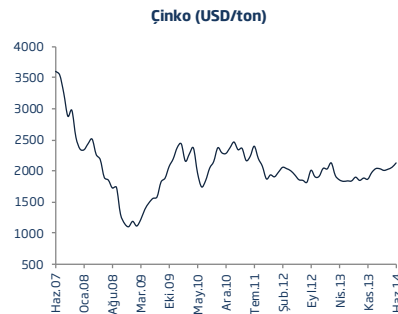
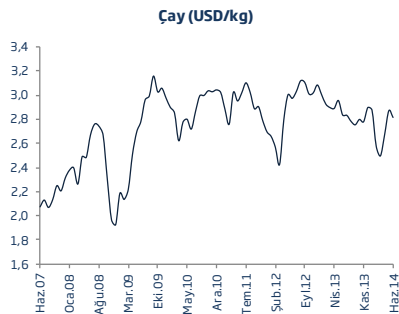
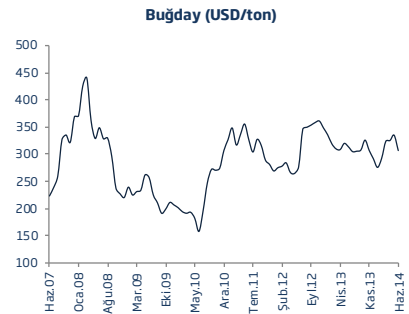
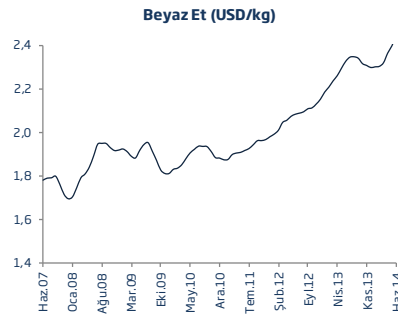
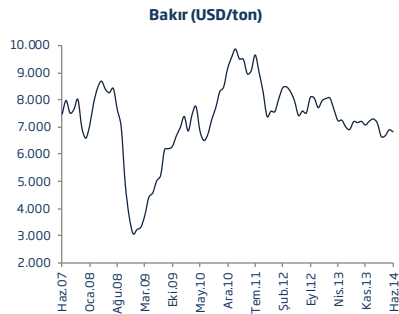
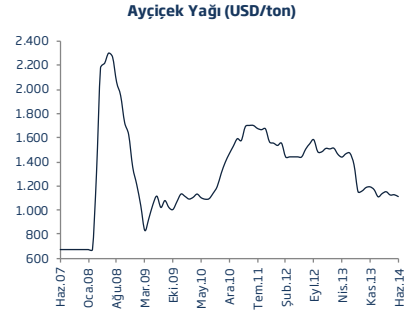
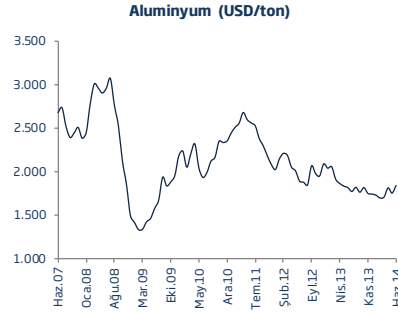
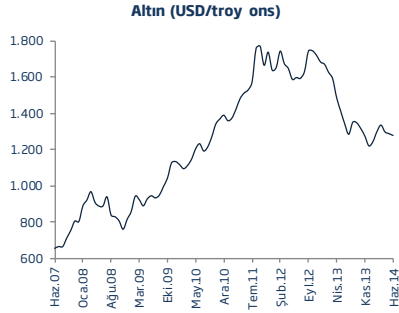
EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin				
		2000	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	2025
Enerji										
Ham Petrol*	USD/varil	28	104	105	104	106	104	104	105	108
Kömür	USD/ton	26	121	96	85	77	79	81	89	100
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	4	11	12	12	11	10	10	10	9
Tarım										
Kakao	USD/kg	0,9	3,0	2,4	2,4	3,0	2,8	2,7	2,5	2,2
Kahve	USD/kg	1,9	6,0	4,1	3,1	4,2	3,9	3,9	3,7	3,5
Çay	USD/kg	1,9	2,9	2,9	2,9	2,7	2,8	2,8	3,0	3,2
Soya Yağı	USD/ton	338	1.299	1.226	1.057	960	980	982	990	1.000
Mısır	USD/ton	89	292	298	259	215	220	221	225	230
Pirinç	USD/ton	202	543	563	506	410	405	402	392	380
Buğday	USD/ton	114	316	313	312	310	305	302	290	275
Kırmızı Et	USD/kg	1,9	4,0	4,1	4,1	4,2	4,1	4,1	4,0	3,8
Beyaz Et	USD/kg	1,3	1,9	2,1	2,3	2,3	2,2	2,2	2,1	2,0
Şeker	USD/kg	0,2	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Tomruk	USD/metre küp	275	485	451	464	475	480	485	507	535
Pamuk	USD/kg	1,3	3,3	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,2	2,3
Kauçuk	USD/kg	0,7	4,8	3,4	2,8	2,2	2,4	2,4	2,6	2,8
Tütün	USD/ton	2.976	4.485	4.302	4.589	4.800	4.700	4.658	4.496	4.300
Metal										
Aluminyum	USD/ton	1.549	2.401	2.023	1.847	1.800	1.840	1.869	1.989	2.150
Bakır	USD/ton	1.813	8.828	7.962	7.332	6.900	6.880	6.872	6.840	6.800
Demir Cevheri	USD/kuru ton	29	168	128	135	100	110	113	126	145
Kurşun	USD/ton	454	2.401	2.065	2.140	2.120	2.150	2.160	2.199	2.250
Nikel	USD/ton	8.638	22.910	17.548	15.032	18.500	17.000	17.097	17.493	18.000
Kalay	USD/ton	5.436	26.054	21.126	22.283	22.500	22.700	22.920	23.822	25.000
Çinko	USD/ton	1.128	2.194	1.950	1.910	2.080	2.100	2.128	2.245	2.400
Altın	USD/troy ons	279	1.569	1.670	1.411	1.250	1.230	1.216	1.163	1.100
Gümüş	USD/troy ons	5	35	31	24	20	21	21	21	22
Platin	USD/troy ons	545	1.719	1.551	1.487	1.430	1.400	1.384	1.323	1.250

Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Haziran 2014)

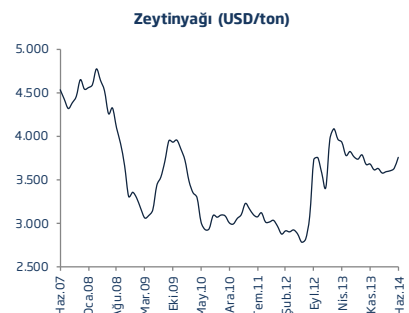
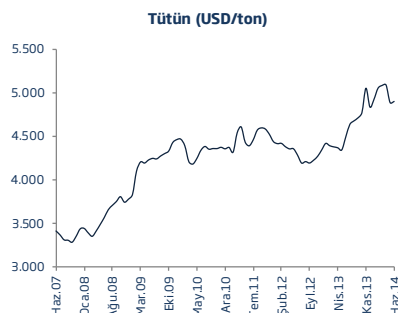
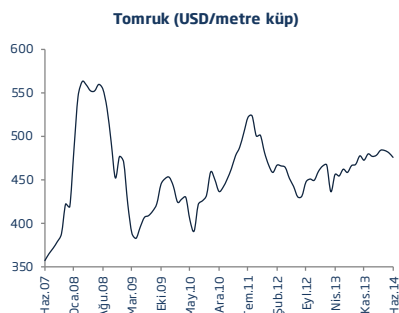
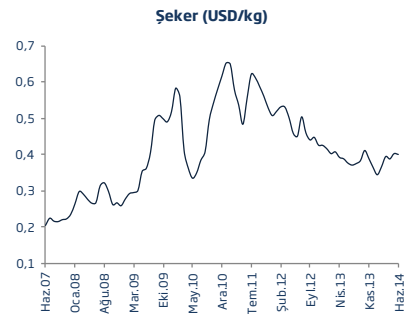
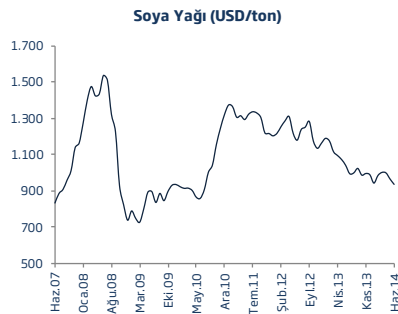
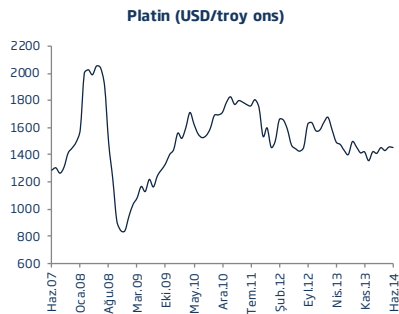
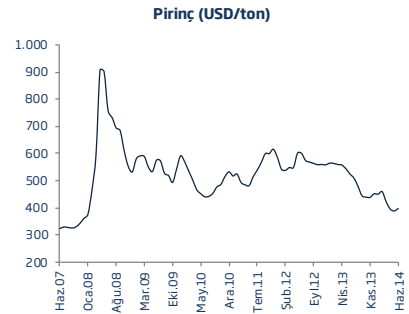
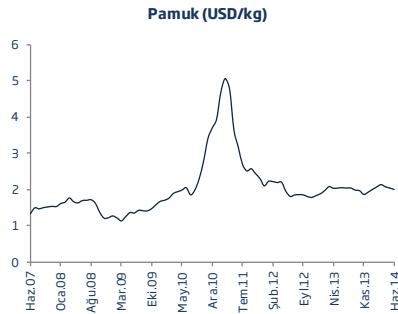
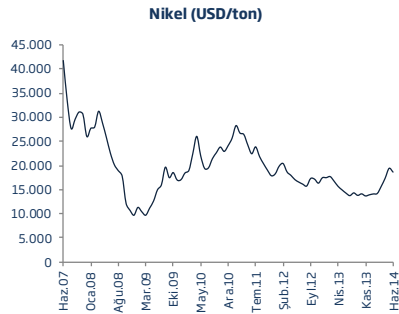
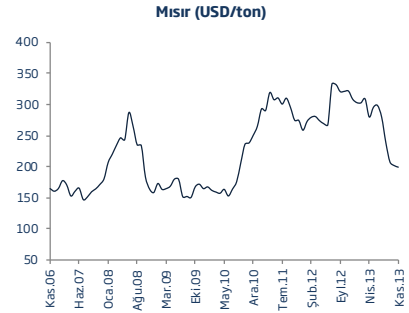
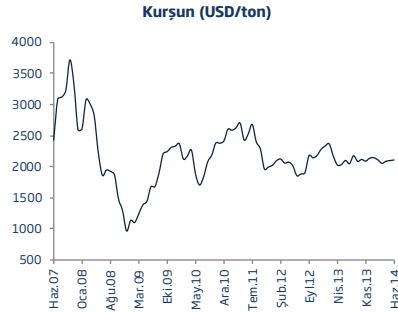
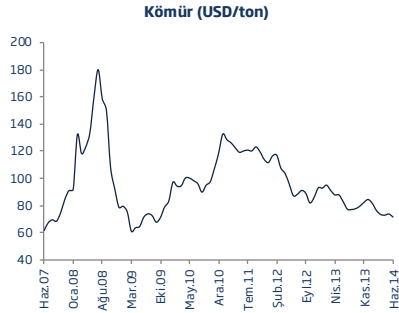
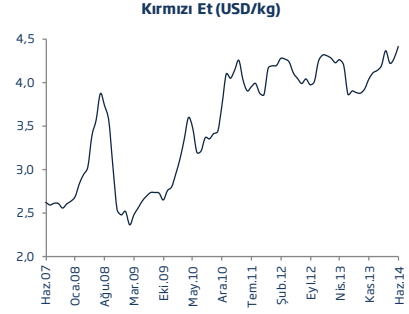
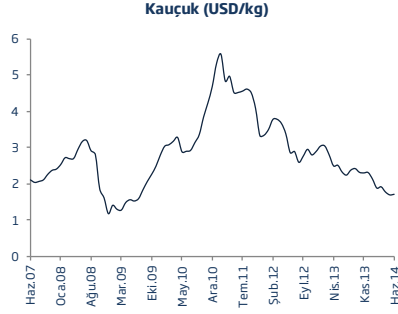
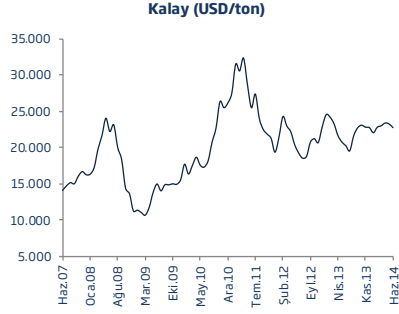
EMTİA FİYATLARI - I

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - II

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.